

329.15
ՅԵ
Պրովետարներ բոլոր յերկրների, միացե՛ք.

ԱՂՐԼԵՆԿՈՐՅԵՐԻՏՄԻՈՒԹՅԱՆ ԿԵՆՏԿՈՄ ՁԵՎ, ԲԱԳԿՈՄ

ՅԵՐԻՏԱՍԱՐԴՈՒԹՅԱՆ
ԿՈՄՈՒՆԻՍՏԱԿԱՆ
ԻՆՏԵՐՆԱՑԻՈՆԱԼԻ
15 ՏՄՐԻՆ

3KMM
Ե-85

ԿՈՒՍՀՐԱՏ
ԲԱԳՈՒ — 1985

3KHM

6-85

24 SEP 2006

1 DEC 2009

ՊՐՈԼԵՏԱՐՆԵՐ ԲՈԼՈՒ ՅԵՐԿՐՆԵՐԻ ՄԻԱՅԵՔ.

Ապրիլի 10-ին 1934 թ. հիմնված չել Քաղկոմ

ՅԵՐԻՏԱՍԱՐԴՈՒԹՅԱՆ
ԿՈՄՈՒՆԻՍՏԱԿԱՆ
ԻՆՏԵՐՆԱՑԻՈՆԱԼԻ
15 ՏԱՐԻՆ

(ՆՅՈՒԹԵՐԻ ԺՈՂՈՎԱԶՈՒ)

3977 1008 3424

ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԳՐԱԴԱՐԱՆ—ԲՍԳՈՒ—1934

«...Բարձր պահեցե՛լ
 յենի՛նիւնայն ինստիտուցի-
 յոնա՛յն զո՛ւր զայ-
 ֆառեցե՛լ ժողովուրդների
 մեջ խաղաղության յե՛վ
 բարձր կամուրջան հա-
 վար, ամրապնդե՛լ մե-
 յերկրի պաշտպանունա-
 կությունը՝ կուլիսա-
 լիսական հարձակ-
 ման դեմ, պայքարե՛լ
 ստրկության յե՛վ շահա-
 գործման հիմ աշխար-
 հը, կառուցե՛լ յե՛վ ամ-
 րապնդե՛լ ազատագրված
 աշխատանքի յե՛վ կոմունիզմի նոր աշխարհը,
 սովորեցե՛լ ձեր բոլոր աշխատանքներում միաց-
 նել հեղափոխական բռնկումն բոլորիս
 կառուցողների համառ գործարարության հետ,
 յեղե՛լ արժանի փորձիներ ու աղջիկներ մե-
 յոր — Համամիութենական Կոմունիստական
 կուսակցության:

Կեցցե՛ կոմյունիստական ցեղը»:

(Ընկ. Ստալինի վարչությունից Հ.Կ.ՅԵՄ Համա-
 միութենական 7-րդ գումարահամար)

ԻՆՏԵՐՆԱՑԻՈՆԱԼԻԶՄԸ — ՄԵՐ ԴՐՈՇՆ Ե

Յերիտասարդության Կոմունիստական Ինտերնացիոնալի 15-ամյա Հորեյյանի մասին մեր Միության Կենտրոնական Կոմիտեյի այսօր Հրապարակվող փորձումը՝ բոլոր կոմյերիտական կազմակերպություններից պահանջում է անցկացնել մասսայական քաղաքական կամպանիա՝ կապված այդ փառալուր տարեթվի հետ:

Լեմինի կողմից ստեղծված Յերիտասարդության Կոմունիստական Ինտերնացիոնալն իր շարքերն է ներգրավել այն բոլոր ամենաառաջափորը և ամենահերոսականը, ինչ ունեցել է և ունի այժմ աշխարհի յերիտասարդ պրոլետարիատը: Դասակարգային պայքարի շատ ամենապատասխանատու տեղամասերում՝ Յերիտասարդության Կոմունիստական Ինտերնացիոնալը իրենց ցույց է տվել այն հերոսական տրտիցիաների համարձակ կրողը, փորձեց դաստիարակել և նրա շարքերում Լեմինը և փորձեց աննկուն կերպով շարունակում է դաստիարակել նրա մեջ Լենինի հանձարեղ գործակիցը՝ Ստալինը:

Կոմյերիտական հերոսության գիրքը (դեռևս չի գրված, նրա առանձին էջերն որեց որ գրվում են կոմյերիտական համաշխարհային բանակի փառահեղ ջոկատների կողմից: Դեռ փոշ շատ վաղուց մենք ակահատես ենք յեղել Աստուրիայի հանքագործների խիզախ պայքարին, փորձեց այժմ էլ դեռ շարունակվում են, պայքար, փորձ մեջ, Անդրե Մարտիի խոստովանությամբ, կոմյերիտականները կովել են ամենաբոբեղուն տեղամասերում՝ հերոսության մեջ մրցելով հասակալուր պրոլետարների հետ: Ամբողջ աշխարհի

հիացմունքն առաջացնող Զինատանի կարմիր բանակը՝ ալեկի քան կիսով չափ կազմված և կոմյերիտականներին և չինական հեղափոխական յերիտասարդության այն մասսաներից, վորոնք կոմյերիտականությունն ու կոմունիստական կուսակցությունը համարում են իրենց միակ զենակարը։ Գերմանական ընդհանրակայից հասնող յուրերը ցույց են տալիս, վոր այդտեղ ևս, այդ անսահման տեղորի ովկիանոսում ևս՝ կոմյերիտականությունն անհա հերպով տանում և հեղափոխական պայքարի դրոշը, միակ անարստ, անհաղթելի դրոշը։ Մեզողջ աշխարհը կոմյերիտական սխրագործություններն առաջարկեց և, սխրագործություններ, վորոնք գեւ իրենց պատմադիրներին են սպասում։

Միլիոնների այդ պայքարը, լենինյան կոմինտերնի առնադրաբարձույն ջոկատներից մեկի — Յերիտասարդության կոմունիստական ինտերնացիոնալի այդ հերոսական ուղին՝ մեր անխոնջ ուշադրության ու հոգատարության առարկան պետք է լինի։ Միության կենտրոնական կոմիտեի վորոշումը մատնանշում է, վոր հորեյանի տոնակատարության խնդիրը պետք է լինի զկոմյերիտականների, բանվորական, կոլտնտեսական յերիտասարդության ինտերնացիոնալ դաստիարակության հետագա բարելավումը՝ Մարքսի, Ենգելսի, Լենինի, Ստալինի հեղափոխական ուսմունքի վազով։

Հենց այժմ, յերբ Փաշիգմը բոլոր յերկրներում շոփինիզմի և ցեղային տանելության խարույկներ է բոր բռնում, մեր յերիտասարդությունը, աշխարհի առնադրաբարձուր յերկրի յերիտասարդությունը՝ ինտերնացիոնալ կմլուտության և ինտերնացիոնալ ինքնագիտակցության սրինակներ պետք է ցույց տա։ Մեղ մի բա, խորհրդային յերկրի կոմյերիտականները վրա, մի սերունդ, վորին պատկանում է ապագան, — պատմական պարտականություն է ընկած — լինել ինտերնացիոնալ հերոսության որինակը, վոր մեղ կտակել է Լենինը, հերոսություն, վորին սովորեցնում է ընկեր Ստալինը։

Մեզ մոտ ինտերնացիոնալ դաստիարակություն

անխզելիորեն կապված է մարքս-լենինյան ուսմունքի համար տարվող պայքարի հետ, այն հաղթական թերիալի անխախտելի ճշտությունը պրոպագանդի հետ, վորը կրում է իր դրոշակների վրա մեր յերկրի պրոլետարիատը։ Յերիտասարդության կոմունիստական ինտերնացիոնալն աճել է լենինյան ուսմունքի զանազան Փաշիֆիկատորների դեմ մղված մարտերում։ Նրա պատմության շատ տարիները լի յեն բոլոր տեսակի ոպորտունիստների դեմ մղված պայքարով, ոպորտունիստներ, վորոնք աշխատել են կոմյերիտականությունը հակադրել կուսակցությանը, Յերիտասարդության կոմունիստական ինտերնացիոնալը՝ կոմինտերնին, լենինյան կոմյերիտականությունը՝ արտասահմանյան կոմյերիտականություններին։ Պատմության ոպորտունիստական Փաշիֆիկատորներն աշխատել են ծածկել ամբողջ աշխարհի յերիտասարդությունից այն փաստը, վոր հենց Լենինն է յեղել յերիտասարդական հեղափոխական շարժման վոգեվորիչը նրա առաջին իսկ քայլերից Շտուտգարտում, հենց Լենինն է իր շուրջը միացրել այն առաջավոր յերիտասարդությանը, վոր կարվելով սոցիալ-շովինիզմից՝ յեկել է անդձեռն Յերիտասարդության կոմունիստական ինտերնացիոնալը։ Պատմության Փաշիֆիկատորներն աշխատել են ճիշտ նույն ձևով ծածկել յերիտասարդությունից այն փաստը, վոր Յերիտասարդության կոմունիստական ինտերնացիոնալն առաջին իսկ քայլերից՝ նրա կարևորագույնը, հետագա ամումն է բշխական գաղափարական ազդեցություններից ազատագրման գործում առաջատար դերը պատկանել է Համլենկոմյերիտականությանը, վորն ուշխատել է Լենինի անմիջական ղեկավարության տակ և աշխատում է այժմ Ստալինի մըշտակում, հագադար ղեկավարության տակ։

Յերիտասարդության կոմունիստական ինտերնացիոնալի պատմության ու թերիալի այս հիմնական հարցերը պետք է լայն կերպով ուսումնասիրվեն կոմյերիտական, բանվորական և կոլտնտեսական յերիտասարդության կողմից հորեյանի որերին։ Այդ ու-

րերի ընթացքում մենք արեւը և ցուլց տանք այն ան-
խզելի կապը, վոր գոյութիւն ունի մեր յերկրի և ամ
բոլոր աշխարհի հեղափոխական պրոլետարիատի միջև,
մեր փաղափակում ու տնտեսական հաղթանակների և
Արեւմուտքի ու Արեւելի աշխատավորական մասսանե-
րի հեղափոխական իմֆնագիտակցութեան անմահ մի-
ջով: Անհրաժեշտ է, վոր խորհրդային յերկրի յուրա-
բանչուր յերիտասարդ փաղափայտ գիտակցութեան
ամենախորքերը մտնի այն միտքը, քե այն բոլորը
ինչ անում ենք այժմ և ինչ անելու յենք ապագայում՝
արվում է համուն համաշխարհային հեղափոխութեան:

Առաջիկա տոնակատարութիւնն անհրաժեշտ է կա-
պակցել այն բանի տոնակատարին կոնկրետ տնտեսա-
նեւ, ինչ մենք անում ենք յերիտասարդական մասսա-
ների ինտերնացիոնալ դաստիարակութեան համար:
Անց են կացվում արդէ ու միջադարձի կյանքի հարցի
ընդ վերաբերող զեկուցումներ ու զրուցներ և ինչ-
պէ՞ս են անցկացվում դրանք: Տարվում է արդէ ու նա-
մակադրութիւն արտասահմանյան կոմյերիտական
կազմակերպութիւնների հետ, և ինչպէ՞ս է նա օգտա-
գործվում յերիտասարդութեան մեջ գաղափարական-
դաստիարակչական աշխատանք տանելու համար: Կոյ
մակերպված են արդէ ու աշխարհադրութիւն և ո-
տար յեղունք ու տնտեսաբանական խմբակներ, ինչպէ՞ս են
աշխատում այդ խմբակները: Ինչպիսի՞ աշխատանք է
տարվում ոտարյերկրյա բանվորների հետ ձեռնարկու-
թիւններում, տնտեսգործվում են արդէ ու այդ բան-
վորներն արտասահմանի հետ կապ պահպանելու հա-
մար: Կազմակերպված է արդէ ու քաղկրթութեան
ցանցի գծով համաշխարհային կոմյերիտութեան
պատմութեան ու տնտեսաբանութեան: Ոտարագործ-
վում է արդէ ու ՄՈՊՐ-ի աշխատանքը յերիտասար-
դութեան ինտերնացիոնալ դաստիարակութեան հա-
մար: Ի՞նչ է անում ամբողջած կուսակցական ին-
տերնացիոնալ աշխատանքի բարելավման համար:

Ինտերնացիոնալ դաստիարակութեան ընդհանուր

խնդրով ընդգրկվող հարցերի շրջանակն արտաստիկոր
կարգի լայն է: Առանձին կազմակերպութիւնների
(Նոյնիզմի և տնտեսական ձեռնարկութիւնների
(Ինտերնացիալ կարիներն անվան զործարանը) փորձով
կարելի չէ դատել այն մասին, վոր մենք այն տեսակե-
տից հարուստ ասպարեղ ունենք նախաձեռնութեան հա-
մար, սակայն տեսակի զուտարարութեան համար, վոր-
ր քաղաքարական — դաստիարակչական մեծ նշանակո-
ւտ ունի:

Յերիտասարդութեան կոմունիստական ինտերնացիո-
նալ 15-ամյա հոբելյանը՝ միութեան բոլոր կազմա-
կերպութիւնների համար մեծ ինտերնացիոնալ նախա-
ձեռնարկան յերմար կետ պետք է դառնա: Կոմյերի-
տականների, բանվորական և կոլտնտեսական յերիտա-
սարդութեան լայն ժողովները, ակտիվ ժողովները,
զրուցները հանրակացարաններում, զորանոցներում,
տեղումներում, կարմիր անկյուններում, ցեխերում ու
բրիգադներում, ընթերցանութեան ու փորձի փոխա-
նակման յերեկոները, քաղաքակրթութեան ամբողջ ցան-
ցի հերթական պարագագութեանը, կոմյերիտական լը-
րագրերի ու ամսագրերի հերթական համարները՝
պետք է նվիրված լինեն այդ խնդրին: Անհրաժեշտ է
հաջողացնել միութեան ընթացիկ՝ տնտեսական և կուլ-
տուր-փաղափակ աշխատանքի ամենատարած շաղկա-
պում ինտերնացիոնալ լոգունգների դրամ և առաջ-
փաղափակ հետ: Այն կազմակերպութիւնները, վորտեղ
ամենատարածախանութն տնտեսական խնդիրներն անց
են կացվել ինտերնացիոնալ լոգունգների տակ (որի-
նակ՝ Կարիներն անվան զործարանը) ցուլց են աղել,
վոր այդպիսի շաղկապումը զործնականորեն միանգա-
մայն հնարավոր է և քաղաքական մեծ արդիւնք է
տալիս:

Յերիտասարդութեան կոմունիստական ինտերնա-
ցիոնալ տասնհինգամյա հոբելյանը մեծ տարեթիվ
է, վոր մեզ մեր գործում հարարութիւն ու հավատ
է ներշնչում, վորովհետեւ այն փառավոր ճանապար-
հում, վորն անցել են համաշխարհային կոմյերիտի-

ության ջոկատները, մեր լեհիմյան կամերիստիությանը դեկավար դեր է պատկանել: Մեր միությունը ցույց է տվել, ժող աջդ՝ դերը պատահական կերպով չէ, պոք լննել և նրա ուսելին: Մեր միությունը յեղել է, մնում է և ընդմիջող կմնա յերկրագնդի յերիտաւարդ պրոլետարիների ամենախիզախ բանակը, սոցիալիզմի հերոսական կառուցողների բանակը, ամբողջ համաշխարհային պրոլետարիատի հաղաթուփյունը: Այդ դերը պետք է գիտակցել մեր միության յուրաքանչյուր շարքային անդամը: Հիշել միշտ, ժող դու շամլին կոմյունիստիության անդամ ես, Յերիտաւարդության կոմունիստական ինտերնացիոնալի առաջատար սեկցիայի անդամ:

Իսկ դա նշանակում է՝ միշտ և ամեն ինչում պահիր քեզ վորպես ինտերնացիոնալ հեղափոխական, արժանի լեհիմի-Ստալինի մեծ հեղափոխական շարքին: («ԿՈՄՍՈՄՈՒՍԿԱՅԱ ՊՐԱՎԴԱ»-ի 1934 թ. նոյեմբերի 12-ի առաջնորդողը)

«...լեհիմյան կոմսոմոլն եր և մնում է մեր հեղափոխության՝ յերիտաւարդ պահեստը: Յերիտաւարդ բանվորա - գյուղացիական սերունդների տասնյակ և հարյուր հազարավոր լավագույն ներկայացուցիչներ զաստիարակվել են կոմսոմոլի շարքերում, հեղափոխականորեն կռիվել ու ճուլվել են մեր կուսակցության մեջ, մեր պրոֆիստիստների մեջ, մեր կարմիր բանակի մեջ, մեր կարմիր նավատորմի մեջ, մեր կոոպերացիայի մեջ, մեր կուլտուրական կազմակերպությունների մեջ—բոլշևիկների հիմ գվարդիայի՝ փոխարինելու համար»:

(Ընկ. Ստալինի վազմայնից լեհիմյան կոմսոմոլին, նրա 10-ամյա հորելյանի ոյրը):

Վ. ԶԵՄՈՂԱՆՈՎ

ՏԱՍՆ ՅԵՎ ՀԻՆԳ ՏԱՐԻ

Յերիտաւարդության միջազգային կոմունիստական շարժման մեծ հիմնադիրը լեհիմն է:

Յերիտաւարդության կոմունիստական ինտերնացիոնալն ստեղծվել է 1919 թվականին առաջին սահմանադիր կոնգրեսում: Սակայն Յերիտաւարդության կոմունիստական ինտերնացիոնալի պատմությունը չի կարող առճամնախափել աշխարհային պատերազմի, վորոնք անցել են առաջին կոնգրեսի բացման ուրիշ: Նրանց նախորդել է լեհիմի և բանվորական շարժման լավագույն ներկայացուցիչների, մասնավորապես կարլ Լիկնեխտի և Ռոզա Լյուկսեմբուրգի պայքարը յերիտաւարդական կազմակերպությունների կազմակերպչական ինֆուրույնության և դասակարգային պայքարում նրանց ակտիվ մասնակցության համար:

Յերիտաւարդության կոմունիստական ինտերնացիոնալի պատմությունը չի կարելի ճիշտ կերպով հասկանալ՝ չունենալով լեհիմի ոպորտունիզմի դեմ մղած պայքարի մասին 2-րդ ինտերնացիոնալում ու յերիտաւարդական շարժման մեջ և վերջինիս դարգացման կարեւորագույն ետապների մասին պարզ պատկերացում:

Միջազգային յերիտաւարդական շարժման դարգացման մեջ կարեւորագույն ետապներից մեկը հանդիսանում է յերիտաւարդության սոցիալիստական կադմակերպությունների միջազգային կոնֆերանսը, վորը տեղի յե ունեցել 1907 թվականին Շտուտգարտ քաղաքում:

Մի քանի «սարսափարաններ», ինչպես որինակ, Շիլ-
լերը, հախված ելին անասելիորեն գերադնահատել այն
կոնֆերանսի նշանակությունը: Հենց նման գերադնա-
հատություններ տառապում Շիլլերի՝ ԽՍՀՄ-ի և ար-
տասահմանի կոմյունիստական ակտիվի մեջ խիստ տա-
րածված գիրքը, վորը հրատարակված է վորպես
«ԿԻՄ-ի պատմության» առաջին հատորը: Այդ գրքում
ասված է. «Յերիտասարդությունյան կոմունիստական Ին-
տերնացիոնալի պաշտոնական սահմանադիր համագու-
մարը յեղել է վոչ այլ ինչ, յեթե վոչ յերիտասարդու-
թյան սոցիալիստական կադմակերպություններն մի-
ջադգային միություն չորրորդ համագումարը, վորոնք
իրենց աշխատանքի ընթացքում իրենց վերանվանել
են ԿԻՄ-ի, առաջին կոնգրես: ԿԻՄ-ը բառիս բուն ի-
մաստով, հանդիսանում է Շտուտգարտի սոցիալիստա-
կան ինտերնացիոնալի հաջորդը ու ժառանգորդը»:

Այս պնդման մեջ բովանդակվում է միջադգային
յերիտասարդական շարժման մեջ Շտուտգարտի կոն-
ֆերանսի նշանակությունը վոչ միայն գերադնահատու-
թյուն, այլ և պատմական փաստերի ուղղակի աղավա-
ղումը:

1907 թվականին, Շտուտգարտ քաղաքում տեղի
է ունեցել 2-րդ Ինտերնացիոնալի կոնգրեսը: Լենին-
ից գլխավորած ձախ հեղափոխական թևի ներկայա-
ցուցիչների յերկարատև պայքարից հետո՝ այս կոնգ-
րեսը շատ կարևոր վորոշումներ է ընդունել միլիտա-
րիզմի հարցի մասին: Այդ վորոշումների առթիվ Լե-
նինը գրել է. «...սոցիալական հեղափոխությունյան ան-
խուսափելիության պարզ գիտակցում, մինչև վերջ
բարելու հաստատվածությանը, պատրաստակա-
մություն գեպի պայքարի ամենահեղափոխական մի-
ջոցները, — ահա թե ինչպիսին է Շտուտգարտի մի-
ջադգային սոցիալիստական կոնգրեսի միլիտարիզմի
հարցի վերաբերյալ բանաձևի, նշանակությունը»^{*)}:

*) Լենին: «Միջադգային սոցիալիստական կոնգրե-
սը Շտուտգարտում»: Հ. 12-րդ, էջ 93:

Կոնգրեսից անմիջապես հետո, հենց Շտուտգար-
տում, կայացել է սոցիալիստական յերիտասարդու-
թյան միջադգային կոնֆերանսը: Այդ կոնֆերանսում
միլիտարիզմի դեմ մղվելիք պայքարի մասին ղեկուցու-
մով հանդես է յեկել Կարլ Լիբկնեխտը, վորն ակտիվ
կերպով պայքարում էր իմպերիալիստական պատե-
րադի դեմ և ձգտում էր ռոնդել յերիտասարդու-
թյան միջադգային միություն: Կարլ Լիբկնեխտի առա-
ջարկով յերիտասարդական կոնֆերանսը հետևյալ բա-
նաձևին է ընդունել. «Կոնֆերանսը միանում է Շտուտ-
գարտի միջադգային կոնգրեսի միլիտարիզմի մասին
բանաձևին և նրա մեջ ձևակերպված յերիտասարդա-
կան կադմակերպությունների հակամիլիտարիստական
պայքարի խնդիրներին: Նա առանձին ուշադրությոն
է դարձնում միլիտարիզմի վտանգին՝ յերկրի ներսում
սարկով դասակարգային պայքարի համար և միջադ-
գային յերիտասարդական շարժման վրա պարտակա-
նություն է դնում պայքարել միլիտարիզմի դեմ՝ ին-
տերնացիոնալի բանաձևում մատնանշված վորով»:

Շտուտգարտի կոնֆերանսի վորոշումները վկայել
են այդ կոնֆերանսում ներկայացված յերիտասարդու-
թյան սոցիալիստական կադմակերպությունների պատ-
րաստականության մասին՝ հեղափոխական միջոցնե-
րով պայքարելու իմպերիալիստական պատերազմի
դեմ:

Մակայն Շտուտգարտի կոնֆերանսն ուրիշ և
խիստ կարևոր հարցերի վերաբերյալ ընդունել է բա-
ցահայտ անճիշտ, քաղաքականապես սխալ և ճադադ
վորոշումներ: Այդ վորոշումներում մատնանշվել է,
վոր յերիտասարդական շարժման հիմնական խնդիրը
վոչ թե դասակարգային պայքարն է, այլ «կրթական
աշխատանքը»: ԿԻՄ-ը վոչ մի դեպքում իրեն չի հա-
մարել և չի կարող համարել այն ռեֆորմիստական բա-
գածի «հաջորդն ու ժառանգորդը», վոր կործանել է
Շտուտգարտում ծաղում առած յերիտասարդու-
թյան ինտերնացիոնալ միությունը:

Յերկրորդ Ինտերնացիոնալի շրջանակներում յերի-

տասարդության իմֆնութիւնն ինտերնացիոնալ միացություն ստեղծելու փորձը 1907 թվականին հաջողությամբ չի պատկիւել: Յերիտասարդության ծագում առաժ ինտերնացիոնալ միությունը 2-րդ ինտերնացիոնալի կողմից ուղղորտունիստական խնամակալության և լինթարկիւել — խնամակալություն, վորին միջադրաս ին յերիտասարդական բյուրոն խիստ համակրանքով և վերաբերիւել: Դրա հետեանքով՝ 2-րդ ինտերնացիոնալի սնանկություն և սոցիալ-դեմոկրատական կուսակցությունների իմպերիալիստական բուրժուազիայի կողմն անցնելը կանխորոշել են միջադրային յերիտասարդական բյուրոյի անխտուեսակ վարխանը պատերազմի սկզբին:

Դրանից հետո հաստատել, թե կիՄ-ի առաջին սահմանադիր կոնգրեսը վոչ ալ ինչ և, յեթե վոչ յերիտասարդության սոցիալիստական ինտերնացիոնալի հերթական կոնգրեսի՝ կոմունիստական յերիտասարդության կոնգրես «վերանվանելը», — առնվաղը ծիծաղելի յե և անմտություն:

Պատերազմի հայտարարման կապակցությամբ միջադրային յերիտասարդական բյուրոյի գոյության դադարեցումը չեր կարող կանգնեցնել յերիտասարդության հեղափոխական շարժման դարգացումը: Յերիտասարդության առանձին կադմակերպությունները չեն հաշտիւել ինտերնացիոնալի քայքայման հետ: Այդ կադմակերպությունները, դերազանցապես չեղոք յերկրներինը, «օրինակ՝ Շվեյցարիայինը, պատերազմի ժամանակ միջադրային յերիտասարդական կոնֆերանս հրովիրելու փորձ են կատարել:

Ռուսական բոլշեիկների պատգամավորները Բերլում կայացած կոնֆերանսում շեմիմյան առաջարկություններ են մտցրել իմպերիալիստական պատերազմը քաղաքացիական պատերազմի վերածելու համար պայքարելու մասին: Բերնի կոնֆերանսը մերժել և բոլշեիկներին լենինյան առաջարկությունները և մոլոտովի ալի վորոշումները, վոր ընդունիւել եյին նույն այդ ժամանակ Բերնում տեղի ունեցող միջադրային կա-

նանց փոնֆերանսում: Կանանց կոնֆերանսի այդ բանաձեւի ստիւթիւ Լենինը դրել և. «Առաջին հայացքից, ուղղորտունիստներին ու ձախերի մի մասին միացնող «միջին» բանաձեւը՝ չար բարետես և սկզբունքորեն ճիշտ և թիւում...» Բայց այդ բանաձեւը «մի անգամ ևս կրկնել և հին սխալը, 2-րդ ինտերնացիոնալի սխալը, վորը դիվանագիտորեն քողարկում և ուղղորտունիզմը ու խոսքի և գործի տարամխումը»):

Դրանից հետո հասկանալի յե, թե ինչու Լենինը դրել և, թե իմպերիալիստական բուրժուազիայի ծաւալությանն անցած սոցիալ-չովինիստական կուսակցությունների դեմ մղվող պայքարում նույնպես, ինչպես և իմպերիալիստական պատերազմի դեմ մղվող պայքարում, Բերնի յերիտասարդական և կանանց կոնֆերանսները լավագույն դեպքում հանդիսացել են «քայլ տեղում»):**

Յեւ ընդ. Մյունցենբերգն իր «Լիքկենտի և Լենինի հետ» գրքում իղուր և դրում, թե «Յերիտասարդության սոցիալիստական ինտերնացիոնալի Բերնի կոնֆերանսը նշանակել և մի ահադին քայլ առաջ պրոլետարական յերիտասարդության հեղափոխականացման գործում և յերիտասարդության մարտունակ կենտրոնացում ինտերնացիոնալի տեղծման գործում»: Դրանից հետո դարմանալի չե, վոր Մյունցենբերգն ապացուցել և, թե իրը 1919 թվականին կիՄ-ի առաջին կոնգրեսում պարզապես անդի յե ունեցել Բերնում հիմնադրված յերիտասարդության ինտերնացիոնալի «վերակերպարանաւորումը» կիՄ-ի, կամ, ալ կերպ ասած, ձեռակերպումն ալի բանի, «ինչ վաղուց արդեն քաղաքականապես կատարվել Եր»:

Միջադրային յերիտասարդական շարժման ցավ-«պատմաբանները» պատմական փաստերը խեղաթյու-

*) Լենին: «Սոցիալ — չովինիզմի դեմ մղվելիք պայքարի մասին»: Հ. 28-րդ, էջ 163-168:

**) Լենին: «Սոցիալիզմը և պատերազմը» Հ. 28-րդ, էջ 213:

րելու և Լենինն աղափաղելու իրենց ուժից վեր ու ան
բարեխառն խնդիրն իրենց վրա չեն վերցրել բացառա-
պես մի նպատակով՝ իրենց սեփական դերը պատմու-
թյան մեջ մեծացնելու նպատակով:

Յերիտասարդության կոմունիստական Ինտերնա-
ցիոնալի ստեղծումը հնարավոր է դարձել Ռուսաստա-
նի մեծ Հոկտեմբերյան սոցիալիստական հեղափոխու-
թյունից և Յ-րդ կոմունիստական Ինտերնացիոնալի
ստեղծումից հետո:

1919 թվականի մայիսին կոմիւնտերնի Գործկո-
մը, իրադրոճելով լենինյան ցուցմունքները յերիտա-
սարդության դերի մասին դատակարգային պայքա-
րում, գիտում է հրապարակել ուղղված ամբողջ աշ-
խարհի բանվոր և աշխատավոր յերիտասարդությանը:
Այդ գիտումի մեջ ասվել է. «Ներկայումս հասել է յն
րիտասարդության ինտերնացիոնալ կազմակերպելու
ժամը: Ամբողջ աշխարհի բանվորական յերիտասար-
դությունը հիմա վերջնականապես պետք է ընտրի իր
ուղին: 1919 թվի մարտին Մոսկվայում, հիմնադրե-
լիս կոմունիստական ինտերնացիոնալ կոչ է տրվում
յերիտասարդության բոլոր կազմակերպություններին
հարել կոմունիստական ինտերնացիոնալին»:

ԿիՄ-ի սահմանադիր կոնգրեսի հրափրումն նշա-
նակել է յերիտասարդության ցիր ու ցան կաղմակե-
րպությունների կաղմակերպչա - քաղաքական միացու-
մը կոմիւնտերնի մարքս - լենինյան պլատֆորմի հի-
ման վրա, վորը համախմբել է բանվոր դատակարգի
հեղափոխական ուժերը՝ պայքարելու կապիտալիզմի
դեմ, համուն պրոլետարիատի շիկտատուրայի:
ԿիՄ-ի ստեղծումը միջադարձին յերիտասարդական հե-
ղափոխական շարժման մեջ նոր եպոխա յե բաց ա-
րել:

Առաջին կոնգրեսում Ռուսաստանի կոմյերիտմի-
ության պատգամավորներին լուրջ պայքար տանել է
հարկ չեղել, վորովհետև յատ պատգամավորներ, այդ
թիվում և ընկ. ընկ. Մյունցենբերգն ու Շուլերը, դա-
դափարախոսապես միանալով կոմիւնտերնին՝ տառամ-

վել են կոմիւնտերնի մեջ մտնելու և դեկավարությանը
յենթարկվելու հարցում: Այդ տառանդաները հաղթա-
հաղթեցին: Բայց կոնգրեսից հետո յել Լենինի գլխա-
վորած կոմիւնտերնի ղեկավարությանը հարկ է յեղել
ահարկն աշխատանք կատարել յերիտասարդական կաղ
մակերպությունների քաղաքական սխալները հաղթա-
հաղթելու և նրանց բոլրակիցան պայքարի վողով դաս-
տիարակելու ուղղությամբ:

Առաջին սահմանադիր կոնգրեսի բացման օրից 15
տարի յե անցել: Այժմ դժվար է առաջ մի յերկրի ա-
նուն, վորտեղ չլինի Յերիտասարդության կոմունիս-
տական Ինտերնացիոնալի սեկցիա:

ԿիՄ-ի առաջատար սեկցիան՝ հաղթականորեն սո-
ցիալիզմ կառուցող յերկրում հոյր կաղմակերպու-
թյուն է դարձել, վորը միլիոնավոր անդամներ է հաշ-
վում, վորոնք բոլրակիցան կուսակցության ղեկավա-
րությամբ անձնադոհորեն պայքարում են անդասա-
կարգ սոցիալիստական հասարակություն կառուցելու
համար:

Կապիտալիստական յերկրներում կոմունիստական
յերիտասարդությունը պրոլետարիատի դիկտատուրա-
յի համար մղած իր հերոսական պայքարով աշխատա-
վորների հիացմունքը և բուրժուազիայի դադանային
գալլուսթն է առաջացնում:

Իսպանիայում կոմյերիտականները կոմկուսակցու-
թյան ղեկավարության տակ՝ Աստուրիայի հեղափոխա-
կան բանվորների հետ միասին բարրիկադների վրա մը
զած իրենց պայքարում կապիտալիզմի դեմ մարտնե-
լող առաջավոր մարտիկների հալած կոչումն են նվա-
հել:

Չինաստանում կոմյերիտականները կոմկուսակցու-
թյան առնահաշուարի ոգնականն են հանդիսանում նը-
րա՝ բուրժուազիայի, կալվածատերերի և միջադարձին
իմպերիալիզմի դեմ, համուն կոնգրգային իշխանու-
թյան մղած պայքարում: Ինչպես, բանակի կոմյերի-
տական հեռուսական ղեկավար և ինքիդիպներն իրենց
համար անխառնակի մարտ են մղում Չան-կայ-

1008
3977
57024

գնալ Սոցախարկը և այժմուս Գնո խնայողութիւնն ան յի
շիւ մարմնական ապիտակ բանական դեմ մղած կատարի
մարտերում: յոյ տաճ յիւսկոյնս պարսկացիք:

Փայտաւորական տեւորի և տեւեղեացի տնտեսութեան
կոթիւն յերկրներում — Ճապոնիայում, Ռուսիայում,
Եւրոպայում, Բուլղարիայում, Բուլղարիայում, Բուլղարիայում,
Հնդկաստանում և Հնդկաստանում — կոմունիստա-
կան յերիտասարդութիւնը, բարձր և պահում կոմուն-
տիստի յենկնյան դրոշմը:

Բուրժուազիական ձգտումն է Ֆիզիկային վաճառ-
նել կոմունիստական յերիտասարդութիւնը: Հարցու-
թաւոր լաւագոյն յերիտասարդութիւններն են մահա-
ցել դատարանացի տնտեսաւոր պայքարում, հազարավոր
ներ բռնութիւն են նեւսիւ, տաճարի, և համակենտրո-
նացման ճամբարները քրիստոնէի: Բայց տեւորի չի կարող
կառնել կոմունիստական աղտեղութեան աճումն աշ-
խատար յերիտասարդութեան մեջ և յերիտասարդա-
կան հեղափոխական շարժման դարձացումը:

Կապիտալիստական յերկրներին յերիտասարդութեան
մեջ ահադին տնտեսականութեան և աճումն ի-
րենց դրոշմի և տնտեսաւոր դրոշմի հանդեպ կա-
պիտալիստի պայքարներն են: Եւրոպայի յերիտասար-
դութեան պայքարներն են թուրքական յերիտասար-
դութեան պայքարներն են: Փայտաւորական կազմակերպութեան
միջ տարածվող ֆաշիստական կազմակերպութեան
քիւն չի կարող կողմնակից իրան դատարանացի պայ-
քարից: Այսպիսով յերիտասարդութեան յիւր և
միտումն տնտեսական ամենամանր և քաղաքականա-
կան իրաւագործի դրոշմից:

Յերիտասարդութեան կոմունիստական կազմակեր-
պութեան յերկրի կարգումն է նշանում, վոր
բանականութեան ու աշխատատեղական յերիտասարդու-
թեան յիւնիստի յիւր պայքարի հեղափոխական ուղի-
ցույց տա ընդուն, կապիտալիստի: Յերիտասարդու-
թեան կոմունիստական միութիւններին յիւնիստի կա-
րգումն է նշանում, վոր աշխատի պայքարներում
յիւր «գործի պայքարում և հաստատումն մարտանքի
գիտակցութեան մեջ», գիտափոխ յերիտասարդու-

տնային աշխատեցող, զգումն յիւր պայքարումն աշ-
խատեցողութեան աշխատեցողութեան յիւնիստի և համա-
տեղական նշանն կոմունիստի դրոշմի տակ մարտաւարացի:

Կոմունիստական սեղանները դարձն են իրենց 15-
ամյակին վորպէս միջազգային հեղափոխական բանա-
կի դաշտաւորականապէս և կազմակերպչորեն միաձուլ
ընկալու: Սակայն կապիտալիստական յերկրներում յի-
րիտասարդութեան կոմունիստական շատ միութիւն-
ներ մինչև հիմա դեռ մասսայական կազմակերպու-
թիւններ չեն հանդիսանում: ԱՄՆ-ի յերիտասարդու-
թեան կոմունիստական միութիւնը միայն 7,000 ան-
դամ ունի: Անգլիայի յերիտասարդութեան կոմունիս-
տական միութիւնը մինչև հիմա դեռ տնտեսական և
մասսաներկց կարված մի կազմակերպութիւն և, վորն
իր շարքերում հազարից մի քիչ անդամներ ունի: Գոր-
ծի դրոշմն աշխատի և նաև Շվեյցարիայի, Նոր
վելիլանդի, Դանիայի և Բելգիայի յերիտասարդութեան
միութիւններում:

Արտասահմանում կոմունիստական աշխատի աշ-
խատողներին շրջանում խիստ տարածված և այն կա-
ծիքը, թե «բանական և կուսակցութեան ձիւղ դիմը
մշակել, հաշտարել այն ի յուր ամենքին, շարունա-
կել այն ընդհանուր թեղիներին և բանաձևերի
ձևով ա միաձայն քիւնակել, վորպէսզի հաղթանա-
կը դա ինքն իրեն, այսպէս ասած, ինքնահոսով»: Յիւ
դեռ չկա խորն ըմբռնումն այն բանին, ինչի մասին ա-
սել է Համկոմկուսի (Բ) 17-րդ համագումարում հա-
մաշխարհային պրոլետարիատի առաջնորդ ընկ. Ստա-
լինը, թե «այն բանից հետո, յերր տրված է ձիւղ քա-
ղաքական դիմ, կազմակերպչական աշխատանքը վրձ-
նում և ամեն ինչ, աշխատութիւն և հեղափոխութիւն
կան դիմ բախտը, — նրա կատարումը կամ նրա առա-
պարումը»:

Յերիտասարդութեան կոմունիստական միութիւն
ներին առաջ խնդիր և դրված՝ աշխատավոր յերիտա-
սարդութեան տնտեսական, քաղաքական և կուլտուրա-

կան ամենափոքր իսկ շահերը չաղկապել նրա միջոցով
վոր մասնաների մոբիլիզացիայի հետ ընդդեմ նոր իմ
պերիալիստական պատերազմի և խորհրդային Միու-
թյան վրա հաղթարկման վտանգի, ընդդեմ ֆաշիզմի,
հանուն պրոլետարիատի գլխատուրայի:

Վ. ՉԵՄՈՒԱՆՈՎ

ԿԵՂԾԵԼՈՒ ԴԵՄ

1934 թվի նոյեմբերին լրանում է յերիտասարդու-
թյան կոմիտեների առաջին կոնգրեսի 15 տարին:

ԿԻՄ-ի ստեղծման, նրա գաղափարական ու կազ-
մակերպչական ձեռնարկմանը նախորդել է ԼԵՆԻՆԻ և
ռուսական բոլշևիկների յերկարատև պայքարն ուղոր-
տունիքի գեղձ՝ ինչպես բանվորական, այնպես էլ յե-
րիտասարդական շարժման մեջ: Այս տեսակետից
փայլուն որինակ է հանդիսանում յերիտասարդության
Բերնի կոնֆերանսը, վորը սեղի յե ունեցել 1915 թը
վին, իմպերիալիստական պատերազմի ժամանակ:

Ինչպես հայտնի յե, 1907 թվականին Շտուտգար-
տի յերիտասարդության կոնգրեսում յերիտասարդա-
կան կողմակերպությունների ինտերնացիոնալ ստեղ-
ծելու փորձերը հաջողությամբ չի պսակվել: Պատե-
րազմից առաջ գոյություն ունեթ միջազգային յերիտա-
սարդական բյուրո, սակայն սոցիալիստական յերիտա-
սարդության ինտերնացիոնալ միացություն ըստ էյու-
թյան չի յեղել: Բերնի կոնֆերանսը հրափրված է յե
ղել յերիտասարդական առանձին կազմակերպություն-
ների նախաձեռնությամբ և հակառակ ուղորտունիստա-
կան միջազգային բյուրոյի կամքին:

Բերնի կոնֆերանսի կազմակերպիչներին, ինչպես
և պատգամավորների առաջ քաղաքական շատ լուրջ
խնդիրներ էյին կանգնած:

Առաջին և գլխավոր խնդիրն էր՝ վորոշել իր վե-
րաբերմունքը հանդեպ իմպերիալիստական պատերազ-
մի և նշել նրո գեղձ մղվելիք հեղափոխական պայքարի

մարտական խնամքնացիոնալ տակադիկան, փորն իր հերթին պահանջում էր վորոշակի և պարզ դերք բռնել զատակարգին դառաճանամ առցիալ — չովինխտոների վերաբերմամբ:

Յերկրորդ խնդիրը — փորնչակի քաղաքական պըլաաֆորմի հիման վրա ստեղծել հեղափոխական յերթ տատարդական կարմակերպություններին: Ներքին խնամքնացիոնալ միացություն, փորնը պաշտպանելին ալդ պըլաաֆորմը և պարտալորվելին դործնակաւում, պարքարի մեջ իրադործել նշված դիծը:

Վ. Ի. Լենինը ալդ կոնֆերանսի նկատմամբ շատ մեծ հետաքրքրություն և ուշադրություն և յերեման բերել: Ալդ պաշտպանութեյն է ներանով, փոր Վ. Ի. Լենինը գտնում էր, փոր գործերի ալդպիսի իրադրության մեջ պատերազմի ժամանակ, յերք ՅՅՄԻՐԱՅԻ պաշտպանական առցիալ — դեմոկրատական կուսակցություններին մեծ անամաությունը և հիմա ամենասուր և անարդ մոցիալ — չովինխդի և ուրորտորեթմի յերթում, — «Յերխտաարդության առցիալ լիսաւթմի կաղմակերպությունների միության վրա բնկում և ահալին, յերախտաշնոր, — բայց դրա փոխարեն և դժպիսին — խնդիր պաշարելու հեղափոխական խնամքնացիոնալ իրքի համար, իսկական առցիալ իրքի համար, ինդդեմ ալդդ ոպրատունիդի, փորն անցել և իմպերիալիստական բուրժուազիայի կողմը»¹⁾:

Հասկանալի յե յեպել արդդը ալդ հենց Բերնի կոնֆերանսում, և գրուխ և հանել արդդը նա ալյն բուրժ խնդիրներին հետ, փորնը կանդնած են յեղել նրա առաջ: Ալդ հարցին կարող և տրվել միային մի պատասխան — վոչ: Մըանով ել բնորոշվում են Բերնի կոնֆերանսի քաղաքական բնութագիրն ու գնահատականը: Յեյ բուրժուազիայի պատահական չե, փոր Վ. Ի. Լենինը Բերնի կոնֆերանսի մասին գրել էր, թե նա

¹⁾ Լենին — է. 19-րդ, էջ 294. «Խնամքնացիոնալ յերխտաարդությունը»:

լաւադուն դեպքում յեղել և «քայլ տեղում»²⁾: Սահման հարառակ յերին յանդեմ հանաճառականին, դրականության մեջ վորքը միայն ալդ յերք յոգնվում է կոնֆերանսական ալդպիսի Բերնի կոնֆերանսին տրվում և մալ միայն ալդ դեմոկրատական և մերք բնութագրությունը ալդ և թույլ և տրվում յեպիսի պատմական գնամերի, անպիսի և Լենինը դերի ուղղակի կեղծումն ու կողմնադրումը:

2. ԹԵ 1

Չանալան տվարներով, կոնֆերանսում ներկային յեղել Յվեցարիայի, չոլմոգիայի, Գերմանիայի, Շվեդիայի, Նիդերլանդի, Գանիայի, Իտալիայի, Բուլգարիայի, Լեհաստանի, Լիտվայի և Ռուսաստանի պատգամալորները:

Վ. Խոնցեքեյլը, փորն ալդ կոնֆերանսին մասնակցող, նկարագրում է ալդ վեճը, փոր ծագել և կոնֆերանսում անանին յերթնելին մանդատներ հանկացելու առթիւ: Յերք ալդ կարդում են, ալդ ալդ պիսի նոյալորություն և անեղծվում, փոր վեճն ընթացել և կոնֆերանսում միայն մանդատների քանակի մասին Ռուսաստան արդյոք յերթը թե մեկ մանդատ ունենա:

Ահա ինչ և դրում նա: «...Ստանդարտություն և անոցված բնակչություն մասնակ յուրաքանչյուր յերկրին ալ մեկ մանդատ: Դրա դեմ բողոքով հանդես և յեղել հոսանիան պատգամալորությունը: Բանը հանել և բալիական յարմար դիսկուսիայի, փոր վոչ մի արդյունք չի տվել: Յերք կոնֆերանսի մեծամասնությունը բնդունել և ստանդարտված կարդը, ալյսին յուրաքանչյուր յերկրին հանդիպել և միայն մի ծայն, հոսանիան պատգամալորները բողոքելով թողել են կոնֆերանսը: Չգնամամային դրություն և անեղծվել: Սխալում ալ պարզ

²⁾ Լենին — է. 18-րդ, էջ 213. «Սոցիալիզմը և պատմականը»:

եր վճար վոչ լրիվ կոնֆերանսը, առանձնապես
այնպիսին, վորտեղ պատերազմող յերկրները ներ
կայացված են յեղեղ միմիայն Գերմանիայով, չեր
ունենալու ցանկալի Հաջողութիւնը: Այդ պատ-
ճառով մենք նորից ենք բանակցութիւններ քնն
մանք կոնֆերանսը թողած ուս ընկերների հետ
և հասել ենք նորանց բախարաւորող համաձայնու-
թեան, աքնպես, վոր նորանք հաջորդ որոշ վերա-
դարձան»^{*}):

Մտնում ակնարկի նշույլ անգամ չկա այն մա-
սին, վոր այդ վեճն ունեցել է քաղաքական նշանակու-
թիւն:

Ի՞նչ է մոռացել և կոծկել է Վ. Մյունցները, չեր
նա նկարագրել և աչգ. վեճը: Նա մոռացել է ըստ
յերևութին, վոր իմպերիալիստական պատերազմի
ժամանակ ուսական սողաւոր-դեմոկրատիան միանա-
կան չի յեղել: Նա իրենից ներկայացրել է յերկու բա-
նակ—բոլշեիկների, վորոնք պաշտպանում եւին լենին
յան հեղափոխական ուսմունքը դառնակարգային պայ-
քարի մասին ընդդէմ իմպերիալիստական պատերազ-
մի, և մենչեիկներին, վորոնք անցել էին իմպերիալիս-
տական բուրժուազիայի կողմը:

Յերր կոնֆերանսը քվարկել է այն բանի հա-
մար, վորպեսզի մեկ մանդատ տա Ռուսաստանին, նա
զրանով յեթե չի քաղաքել բոլշեիկների մտանակցու-
թիւնն իր աշխատանքներում, ապա անմիջապէս ցուց
է տվել, վոր կոնֆերանսի պատգամավորները չեն
հասկացել և չեն պաշտպանել այն պայքարը, վոր մի
բել և Լենինն ուղղորդելով և սոսկաւորովներով
զեմ² ինչպես ուսական, աքնպես ել միջադարձն ու-
ղիւր-դեմոկրատիայի շարքերում: Այդ քվարկութեան
ընթացքում՝ կոնֆերանսի ուղղութիւնը հետո յերկուրդ
որը, յերևան է յեկել կոնֆերանսի գաղափարական-

քաղաքական ելուցիւնը, կոնֆերանս, վորտեղ ներ-
կայացված են յեղել յերիտասարդութեան ձախ սոցիա-
լիստական կազմակերպութիւնները:

Բոլշեիկները՝ կոնֆերանսից դեմոկրատիալ կեր
պով հեռանալու քաղաքական իմաստը կայացել է նրա
նում, վոր ճշում գործ զենն յերիտասարդութեան
այդ ձախ սոցիալիստական կազմակերպութիւնների
պատգամավորների վրա և հնարավորութիւնն ստանա-
նցկացնելու լենինյան հեղափոխական հալացքները:

ԼԱՎԱԳՈՒՅՆ ԴԵՊՈՒՄ—ԲԱՅԼ ՏԵՂՈՒՄ

Գրեթե միաժամանակ Բերնում կայացել է կա-
նանց սոցիալիստական կոնֆերանսը:

Ինչպես վանանց, աքնպես ել յերիտասարդական
կոնֆերանսում, բոլշեիկները, վորոնք լենինյան առա-
ջարկութիւններ էին մտցնում իմպերիալիստական
պատերազմի դեմ պայքար մղելու մասին, —պաշտպա-
նութիւն չեն գտել:

Կանանց կոնֆերանսում մեծամասնութեան կող-
մից ընդունված բանաձևի մասին Վ. Ի. Լենինը գրել
է. «Առաջին հալացքից, ուղղորդուհիստներին և ձախե-
րի մի մասին միացնող «միջին» բանաձևը՝ շատ բարե-
տես և սկզբունքորեն ճիշտ է թվում», բայց նա «մի
անգամ ևս է կրկնել հին սխալը, 2-րդ Ինտերնացիո-
նալի սխալը, վորը գիմանադիտորեն ըողարկում է
ուղղորդուհիստը և խոսքի ու գործի տարաձիւումը»^{*}):

Իսկ ինչպիսի՞ դիրք է զունել Բերնի յերիտասար-
դական կոնֆերանսը: Նա մեծամասնութեամբ մերժել
է բոլշեիկյան պատգամավորութեան մտցրած առաջար-
կութիւնը և վողդունել «կանանց պրոլետարական մի
ջադգային կոնֆերանսի վորոշումները»: Մերժելով
բոլշեիկներին լենինյան առաջարկութիւնները հեղափո-
խական պայքարի մասին ընդդէմ իմպերիալիստական
պատերազմի, այն քաղաքացիական պատերազմի վե-

^{*}) Վ. Մյունցները — «Լեռնիկների և Լենինի
հետ», թարգ. գեղմաներենից, հրատարակութիւն
«Մարտաշառ գաղափար»-ի, 1930 թ. էջ 99:

^{*}) Լենին — 4. 18-րդ, «Պայքար ընդդէմ սոցիա-
լալ-չովինիզմի» էջ 165-168:

բածելու մասին, կոնֆերանսն ընդունել է պայցիֆի-
զմական, քաղաքականության հարցով և ուրիշ հիշատակող
չորհներ, և միայն թողնում էր յայնչ ևս չհարցադրել

Մերժելով իմպերիալիստական պատերազմի դեմ
պայքարելու շենինյան հեղափոխական մեթոդը, կոն-
ֆերանսը կանգնել է այն դիրքի վրա, վորն այն ժա-
նանսի փրկելու մարտի ընդունելն է աշխարհ՝ «Մենք
այլևս չենք պատերազմ, վորն արդեն ընդունում է մենք
խաղաղութիւնը ենք ուզում»։

Հետեւաբար, պատերազմի մասին յեղած կարեւոր
գույն հարցում, այլև հետեւաբար և 2-րդ ինտերնացի-
ոնալի անակադամ սոցիալ-չովինիստական կուսակցու-
թյունների հանդեպ ցուցաբերվելիք վերաբերմունքի
մասին, Բեռնի յերիտասարդական կոնֆերանսը չի
պաշտպանել Լենինին, որպես ինչպիսիքի և կըր
կրնել ինչպիսի միայն ինչ և փանայի կոնֆերանսը։

Վ. Մյունցենբերգը, Լենինը տվել է ինչպիսի յերիտասարդական,
այսպես էլ փանայի կոնֆերանսի պարզ քաղաքական
ընթացիկն ու դեհատականը։ Նա գրել է՝

«Այդ ժողովները ենթադրված են լրտագույն
ցանկութիւններով։ Բայց նրանք միանգամայն
չեն տեսել մատնանշված վտանգը։ Նրանք չեն նը-
շել ինտերնացիոնալիստների մարտական դիմը։
Նրանք պրոլետարիատին ցույց չեն տվել այն վը-
տանգը, վորն սպառնում է նրան ինտերնացիոնա-
լի «վերականգնման» սոցիալ-չովինիստական յե-
ղանակից։ Նրանք լավագոյն դեպքում սահմանա-
փակվել են հին բանաձևերի կրկնողութիւնը,
ցույց տալով բանվորներին, թե առանց պայքարի
ընդդէմ սոցիալ-չովինիստների սոցիալիզմի դըր-
ժին անհուսալի յե։ Նրանք լրտագույն դեպքում
յիգել են քայլ տեղում»*)։

Վ. Մյունցենբերգը, նկարագրելով իր 15-ամյա
ուղին յերիտասարդական շարժման մեջ «Լիբերալիստի

և Լենինի հետ», — գրել է. «Լենինը ճիշտ է հարջի ա-
ռել, վոր ընդունված բանաձևը, չնայած նրա բոլոր
սխալներին, ներկայացնում է զբաղի քայլ առաջ (ընդ-
գծումն իմն է։ Վ. Չ.) պրոլետարական յերիտասար-
դական շարժման մեջ»։ Յեւ ի բոլորովին չլիտթելով
Լենինին ազդեցիկ քաղաքական կերպով աղափաղելուց հե-
տո, նա վայելաբար է, թե Լենինը «նիստերին անձ-
նական մասնակցութիւնը չերեկով վնասվան (ընդ-
գծումն իմն է։ Վ. Չ.) ազդեցութիւնը և ունեցել վի-
ճարանութիւններում»։

Վ. Մյունցենբերգը «Լիբերալիստի և Լենինի հետ»
անցած ուղու մասին դրած հիշողութիւններում լուս-
թյալ է անցել իր դիրքալորման մասին հար-
ցը Բեռնի կոնֆերանսում։ Նրան վայել էր փո-
խանակ այն բանի, վորպեսզի վորձեր Բեռնի կոն-
ֆերանսի վորոշումները պատկերացնել, վորպես բոլ-
շևիկյան վորոշումներ, վորպիսին դրանք չեն յեղել,
քաղաքական և յիսակ կերպով ասել այն մասին, վոր
ինքն անձնապես Բեռնի կոնֆերանսում դեմ է քվեար-
կել բոլշևիկների առաջարկներին։ Յեւ այժմ, յերբ
մենք մոտենում ենք ԿիՄ-ի 15-ամյա հոբելյանին, նը-
րա պարտականութիւնն է ուղղակի ասել, թե ինչ
հարկ կար իր յերիտասարդական շարժման պատու-
թյան վերաբերյալ դրած քաղմարթիկ դրբերում և բոլ-
շևիկներում աղափաղել փաստերը և Լենինին վերագը-
րել այն, ինչի դեմ պայքարել է նա որպես ինչ բոլշ-
ևիկների հետ պատերազմի տարիներին։

Համենայն դեպս հանուն ինչի՞ մի քանի յերիտա-
սարդական «նյաւմարաններ» հերքում են Լենինին,
այդպես զեղազարդարում են Բեռնի կոնֆերանսի բա-
նաձևը, վորը թեկուզ է, բայց... յեղել է «մի քայլ
ցել է «Լիբերալիստներ», բայց... յեղել է «մի քայլ
առաջ»։ Նրա համար, վորպեսզի ասեն, ինչպես այդ
ասել է անկեղծորեն Շիլլերը, — թե «այսպիսով կարե-
ւի յե արձանագրել, վոր քացի (ընդգծումն իմ կող-
մից է։ Վ. Չ.) բոլշևիկներին Լենինի գրեթէ բոլ-
րովին անհուսալի դիմել է ինչպիսի ևս

*) Լենին — հ. 18-րդ, էջ 213 «Սոցիալիզմը և
պատերազմը»։

թյամբ, միայն յերիտասարդական սոցիալիստական միություններն են (իսկ հետևաբար և նրանց պատմաբանները. Վ. Զ.) պատերազմի սկզբից գործել հոգու ալրուխտարիատի միջնադարյին պայքարի վերականգնման և ինտերնացիոնալի հեղափոխական վերադարձման» :

Բուլչեիկները, Լենինի ղեկավարությամբ պայքարելով իմպերիալիստական պատերազմի դեմ, սոցիալ-լովինիզմի դեմ 2-րդ ինտերնացիոնալում, —այդ պայքարում միակ չեն յեղել: Նրանց պաշտպանել և սոցիալ-դեմոկրատիայի ձախ մասը, մոտին պատկանել են սոցիալիստական յերիտասարդության մի ամբողջ շարք միություններ՝ պատերազմի ժամանակ: Բայց այդ պաշտպանությունը հետևողական չի յեղել, և առավել ևս չէր կարող բուլչեիկյան լինել: Մի ամբողջ շարք կարևորագույն սկզբունքային քաղաքական հարցերում՝ ձախերը ուսական մենչևիկներին հետ միասին հանդես են յեղել Լենինի դեմ, իսկ հետևաբար և բուլչեիկների դեմ: Այդ աղաքես ել յեղել և Բերնի յերիտասարդական կոնֆերանսում:

Կոնֆերանսը բուլչեիկներին դեմ և դուրս յեկել, վորոնք պաշտպանում էին լենինյան առաջարկությունները՝ իմպերիալիստական պատերազմի դեմ պայքարելու մասին: Այդ բանից հետո ասել, թե «բացի» Լենինից, մորը գլխավորում էր բուլչեիկներին, յերիտասարդության սոցիալիստական միությունները «պատերազմի սկզբից» քիչ էր մնում գերատկանիսին Լենինին, —առնվազն ծիծաղելի չէ և պատմական փաստերի կեղծումն ու մոլորվեցուցիչ աղափարումն և նշանակում:

Ճիշտ է, յերիտասարդության սոցիալիստական միությունները, —մոչ բոլորը, այլ նրանցից առանձինները, —առնելի ուշ ակսել են ակտիվ կերպով պաշտպանել Լենինին և հարել բուլչեիկներին: Բայց այդ բացառությունը և մոչ թե Բերնի կոնֆերանսի վորոշումներով, այլ այն ահագին ուշադրությամբ, մորը հանդես և բերել Վ. Ի. Լենինը յերիտասարդության պա-

տանեկական սոցիալիստական շարժման հանդես, նրա խմաստուն, բուլչեիկյան քննադատությամբ, և նրանով, վոր բուլչեիկները գործնականում կենսագործել են նրա ցուցմունքներն այն մասին, թե «Սխալները պետք և հերքել և պարզաբանել, ամբողջ ուժերով յերիտասարդության կազմակերպությունների հետ չըփում և մերձեցում փնտելով, ամեն կերպ ոգնելով նրանց, բայց նրանց պետք և կարողանալ մոտենալ» *):

Փաստորեն աշակես և յեղել գործերի դրությունը Բերնի կոնֆերանսում: Մենք հարկ ենք համարել այս մասին գրել այժմ, վորքանով վոր բազմաթիվ խմբակներում և կոմիտեիստական դպրոցներում՝ կիՄ-ի 15-ամյա հոբելյանի կապակցությամբ անցնում են նրա պատմության մշակմանը: Յերիտասարդական շարժման պատմության վերաբերյալ գրականություն յուրաքանչյուր շուկայում գրեթե չկա: Հարկ և ոգովել նրանով, ինչ գոյություն ունի, բայց յեղած գրականությունից և ձեռնարկներից պետք և ոգովել քննադատարար: Ամենագլխավորը այս դեպքում անհրաժեշտ և հիշել, մոր պատանեկական հեղափոխական շարժումը բանավորական շարժման մի մասն է, վոր կիՄ-ի ատեղծմանը նախորդել և Լենինի, բուլչեիկների պայքարն ուղղադրումի դեմ՝ ինչպես բանավորական, այնպես և յերիտասարդական շարժման մեջ:

ԼԵՆԻՆ ՍՏԵՂԾԵԼ Ե ՅԵՐԻՏԱՍԱՐԴՈՒԹՅԱՆ ԿՈՄՈՒՆԻՍՏԱԿԱՆ ԻՆՏԵՐՆԱՑԻՈՆԱԼԸ: Լենինից հանդիսանում է պատանեկական հեղափոխական շարժման հիմքը, թեորիան և սրբակոխական: Հետևաբար, միջադարձային պատանեկական հեղափոխական շարժման ուսումնասիրության համար չկան առնելի լավ ղեկավար սոցիալիստական համար չկան առնելի լավ ղեկավար շարունակողը՝ Ստալինը:

(«Կոմսոմոլսկայա պրավդա», 1934 թ. հոյեմբերի 12)

*) Լենին. Հ. 19-րդ, եջ 297, «Յերիտասարդության ինտերնացիոնալ»:

ԳԵՐՄԱՆԻԱՅԻ ԿՈՄՅԵՐԻՏՄԻՈՒԹՅՈՒՆԸ ՄԱՐՏԱԿԱՆ ԴԻՐՔԵՐՈՒՄ

Ֆաշիստական հեղաշրջումը Գերմանիայում, ինչպես հայտնի չէ, հավերժացել է դաժան տեղորոշ: Նորիցան պաշտոնապես արգելելու կոմկուսակցությունը առկա էր կոմյունիստիկությանը, Ֆաշիստները նախաճշտում էին կերպով աշխատել են ձերբակալել կամ պարզապես ֆիզիկապես վոչընչացնել նրա ակտիվի հիմնական կադրերին նրա համար, վորպես չի անհարին զարմանք բանվոր դասակարգի այդ կադմակերպությունների ընդհատակյա աշխատանքը... հայտնի պարզ է յեղել վոչնչացնել կոմունիստական ակտիվը, տեղորոշ վախեցնել բանվորներին, զնդակել և կացնել ապստոմայիքի տակ ստիպել հրաժարվելու ընդհատում կամ կադմակերպության աշխատանքը վերականգնելու ժողովը:

Այսպիսով ցույց տվալ վեր Ֆաշիստները խիստ պարզել են իրենց հաշիվներում: Հնայած եյական կոմունիստներին թե կոմկուսակցությունը և թե կոմյունիստիկությունը կարողացել են կադմակերպված կերպով ընդհատակյա քաշվել: Ֆաշիստական բանտերում ապստոմայիքի տեղ, Ֆաշիստական համակենտրոնացված համարներում տանվող կոմունիստական զեկադարների տեղ գործարանային բլիշիտից նոր կադրեր են յեղել: կադմակերպություններն արագ կերպով վերականգնվել են: կարգավորել են կապն անկազալ կենտրոնի հետ: թորն ընդհատակում սկսել են զարգանալ և այժմ չտեսնված թափ և ստացել վորոնիստական գործունեությունը: Գերմանական կոմկուսակցու

թիվը հոգի էր ընդունված յեղում: Գերմանիայում թիվը թերթը, «Ռոտե Ֆանե» («Կարմիր դրոշ») տիրելի թերթն իր ժամանակ լույս էր տեսնում յեղալ կերպով և ունեւր ընդամենը յերկու հարյուր հազար տիրած: Այժմ թերթը լույս է տեսնում անկազալ կերպով 300 հարյուր ուղիսակ տիրածով: Աշխատավոր յեղաճիտանարդությունից անկելի թերթը, դերմանական կոմյունիստիկության «Յունդե Գլադի» («Յերիտասարդ գլադի») թերթը լեղալ պայմաններում ունեւր է 20-25 հազար տիրած, իսկ այժմ ընդհատակում լույս է տեսնում 60-70 հազար տիրածով: Կենտրոնական որ զանի հետ միասեղ ստորին կադմակերպությունները հրատարակում են անթիվ քանակությամբ ինքնուրույն թերթեր:

Այս բոլորն ապացուցում է, վոր կոմկուսակցությունն ու կոմյունիստիկությունը միլիոնայիթ թերթով կապված են պրոլետարիատի հետ, հակադասական հեղափոխություն ունեն:

Չնայած ընդհատակի պայմաններում գոյություն ունեցող ահադին դժվարություններին, կոմյունիստիկությունն ամուր կապ է պահպանում բանվորական յեղաճիտանարդության հետ: Միտության դեկադարությունն անհադին աշխատանք է տանում գործարանային բլիշներում, վորումը անընդհատ ընդարձակում են իրենց շարքերը, վորումը աղքեցությունն ավելի ու ավելի դեղալ յեղաճում:

Մի քանի տմնից հետո Ֆաշիստական հեղաշրջում մից անմիջապես հետո թոր ակտիվ հեղափոխական բանվորները ձերբակալված են յեղել: Նրանց թվում յեղել են չառ կոմյունիստականներ: Մանուշական ձերբակալությունները խախտել են մի շարք արտադրական կոմյունիստական հետ յեղած կապը: Ներկայումս նրանկան բլիշների հետ յեղած կապը: Ներկայումս նրանցից մնացել են ընդամենը 86-ը, քայց այդ չի հաճանկում, վոր կապը պահպանվում է միայն 86 գործարանի հետ: Միայն Գեոլինում կապ գոյություն ունի 75 գործարանների հետ: Մի շարք խոչոր գործարաններում և ֆաբրիկաներում, չնայած ամենադաժան տեղորոշին, կոմյունիստական բլիշները շարունակում են աշխատ

տել և աճել: Բեռլինի կոնցերններէց մեկի գործարանն
ներում աշխատանքի լեզալ պայմաններում կոմյերիս
միութեանը 3 բլիթ է ունեցել: Այժմ ընդհատակում:
այնպէս գոյութիւն ունեն 5 կոմյերիտական բլիթներ:
Կոմյերիտականների թիվը կրկնապատկել է:

Բեռլինի մի ուրիշ խոշոր գործարանում բլիթն
ընդհատակի ժամանակ ավելացել է 8 հոգով: Նրանք
կարողացել են հաջող կերպով անցկացնել յերիտա-
սարդ քանդորներէ գործադուլ և հասել են աշխատա-
ւարձի ավելացման: Հիմա այդ գործարանում ստեղծ
վել են ցեխային կոմյերիտական բլիթներ:

Համբուրգի մի նախաշինարանում արտադրական
բլիթներն ընդհատակի ժամանակ կրկնապատկել են:
Նրանց հաջողվել է իրենց շարքերը ներգրավել 8 սոց
մոլականներ:

Ռուրի մարդի հանքերից մեկում կարճ ժամանակ
վա ընթացքում բլիթը կրկնապատկել է իր անդամնե-
րի թիվը: Բացի դրանից նա յերկու բլիթ է ստեղծել
հարեան հանքերում: Աշխատանքների ամբողջման
համար վերջիվ է բարձրացնել անդամավճարների չա-
փը: Կողքին — մետաղագործական մեծ գործարանում
կոմյերիտական բլիթն աճել է 50 տոկոսով:

Նման յերևութները սովորական են դարձել փո-
ք ընդհատակում աշխատող Գերմանիայի կոմյերիտ-
միութեան համար: Հին բլիթների ցանցը վերականգնե-
լուց բացի նոր կոմյերիտական բլիթներ են ստեղծվել
15 գործարաններում: Չափազանց քնորոշ է այդ բլիթ
ներէ կազմը: Ահա նրանցից մեկի կազմը. մեկ հին
կոմյերիտական, յերկու հին կարմիր ապրտսմեն, 5
նախկին սոցմոլականներ, մեկ ռեֆորմիտական պը-
րոֆմիութեան նախկին անդամ և մեկ չկազմակերպ-
ված յերիտասարդ քանդոր:

Ռեյնի մարդում աշախտի դեպք է յեղել. մի գոր-
ծարանում բլիթը տապալվել է: Բոլոր կոմյերիտա-
կաններին ձերբակալել են: Մի քանի որ անց այդ
գործարանում աշխատող սոցմոլականները նոր կոմյե-

րիտական բլիթ են կազմակերպել և կապ են հաստա-
տել շրջկոմի հետ:

Այս փաստերը շատ բան են ասում, ամենից առաջ
այն մասին, վոր չնայած Փաշիտական դատարանութեան
նեղին, չնայած դատան տնտրին, Գերմանիայի կոմ-
յերիտմիութեանը շարունակում է իր հերոսական աշ-
խատանքը, ընդարձակում իր ազդեցութեանն աշխա-
տավոր յերիտասարդութեան լայն մասաների վրա:
Յերիտասարդութեան իր սովական փորձի վրա հա-
մոյցում է միասնական ֆրոնտի կոմունիստական լո-
զունդների ճիշտ լինելում: Յերիտասարդութեանը հա-
վատում է կոմյերիտմիութեան, կանգնում է նրա դը-
րոշի տակ՝ խզելով իր կապերը սոցմոլի և այլ բուր-
ժուական մասնայտեան կազմակերպութեաններէ հետ:
Պայքարի ընթացքում աճում է կոմյերիտմիութեան
հերինակութեանը, դասակարգային դատան պայքա-
հանուն պրոլետարիատի տնտեսական դրութեան բարե-
բարելավման, հանուն խորհրդային Գերմանիայի քաղ-
քարելու յողունդի տակ՝ աճում է նրա ազդեցութեանը
և ընդարձակում են նրա կազմակերպութեանները:

«...ԱՅՆԳ»-ի գործարաններում, կոնցերններում
յերիտասարդ բանվորների համերաշխ յելույթը, վոր
տեղի յե ունեցել կոմյերիտմիութեան գործարանային
բլիթի ղեկավարութեամբ, որինակ են հանդիսանում
այն բանի, թե ինչպես է ձևաբերութեան կոմյերիտ-
միութեանը կարող կերպով կազմակերպում միասնա-
կան ֆրոնտը ցածրից՝ ընդդէմ Փաշիտական դեկտա-
տուրայի և հիւրերջան յերիտասարդութեան դեմոկո-
զիական խոստումներն: Այդ գործարաններում պայքա-
րի մեջ են ներգրավվել մոտ միայն կոմյերիտական-
ները, այլև չկազմակերպված յերիտասարդ բանվոր-
ները: Նոսնում ակտիվ մասնակցութեան են ունեցել
և սոցմոլի անդամները և՛ նախկին-սոցիալիստական
յերիտասարդութեանը:

Նրա հետևանքով հաջողվել է հասնել այն բանի,
վոր Փաշիտական աշխատանքային դպրոց հաճախող

բանախորհրդերը չեն մասնակցել նացիոնալ-սոցիալիստական ցույցերին:

...«ԱՅՆԴ»-ի նույն ալդ գործարանում աշխատի դեպք ե յեղել. վոստիկանութիւնը՝ կասկածելով գործարանային թերթի հրատարակման գործում մի քանի անգամ ձերբակալել է մի կոմյերիտական ակտիվիստին: Յեւ յուրաքանչյուր անգամ հարկ ե յեղել պատուել նրան, վորովհետեւ մատնող չի յեղել և անհնարին ե յեղել ապացուցել նրա հանցանքը:

«ԱՅՆԴ»-ի գործարաններում կոմյերիտիութիւնը հաճախ յերիտասարդ բանվորների բաղմաթիւ խորհրդակցութիւններ ե հրավիրում՝ քաղաքական կարեւորագույն դեպքերի քննարկման համար: Նրան հաջողվել ե կազմակերպել պատգամավորների ուղարկումը միջազգային հակապատերազմական յերիտասարդական կոնգրեսին Փարիզում և ծախել յերիտասարդութիւն հակապատերազմական շարժումը:

Բեռլինի մյուս մեքենաշինական գործարանում կոմյերիտիութիւնը քիչը միտինգ ե կազմակերպել, վորտեղ պահանջել են աղատել Դիմիտրովին, թեյմա նին ե մյուս քաղաքական բանտարկյալներին: Ալդ մի ալիսդին ներկա յեն յեղել ռեյսբանների և սոցմոլի շատ նախկին անդամներ:

Վլադիվոստոկի գործարաններից մեկում 40 յերիտասարդ բանվորուհիներ փող են հաւաքել Փարիզի կոնգրեսին պատգամավորներ ուղարկելու համար:

Նման հաւաքումներ հաջողութեամբ անց են կացվել Բեռլինի շատ ձեռնարկութիւններում:

ՇրանկիՓուրում, Ադիբի գործարաններում վարչութիւնը հայտարարել ե մատայական հեռացման մոտին: Կոմյերիտականները ցրված լինելով առանձին դեխերում, կապ չեն ունեցել դեկաւարութիւն հետ, նրանք չեն խմացել թե ինչ անեն և նրանց մեջ այնպիսի մի միտք ե ծագել. նրանք դադարեցին դադարեց բերանադի հաղորդել են այն մասին, թե չչափով բոլոր բանվորները պետք ե հաւաքվին գործարանի բակում: Բանվորները կարծել են, թե ալդ Փաշիտական

կոմիտարի կարգադրութիւնն ե: Յեւ ահա, յերբ հոմ յերիտականներից մեկը հնչել ե սիրենան, ամբողջ դործարանը կանգնել ե և բանվորներն շտապել են դեպի բակը: Փաշիտական կոմիտարին և դիրեկցիային հարկ ե յեղել մի լալ քրտնել. բանվորները բողոքի աղբու ցույց են կատարել յենթադրվող մատայական հեռացման դեմ:

Մի անգամ Համբուրգի գործարաններից մեկի պատերի վրա յերեացել են կոմյերիտական բաղմաթիւ լոգունքներ: Վոստիկանութիւնը գործարանի բոլոր աշակերտների ստորագրութիւն նմուշն ե վերցրել: Կասկածն ընկել ե մի ընկերոջ վրա, վորն իսկույն ձերբակալվել ե: Հաջորդ որը գործարանի բոլոր պատերի վրա կրկին կացրված էին նույն ձեռագրով գրված լոգունքներ: Վոստիկանութիւնը մոչինչ չի մնում անելու, քան թաց թողնելը ձերբակալման:

Այժմ Գերմանիայի կոմյերիտիութիւնը առաջ կանգնած են մի շարք պատասխանատու խնդիրներ: Նոր հեղափոխական վերելքն ընդգրկում ե աշխատավոր յերիտասարդութիւն լայն մասաներին: Գերմանիայի կոմունիստական կուսակցութիւնը և ծրար հաւատարիմ ողնական՝ կոմյերիտիութիւնը բանվորների մատաներին մարտի յեն տանում Փաշիտական արշունալի դիկտատուրայի դեմ: Աշխատավոր յերիտասարդութիւն դրութիւնը Փաշիտական ռեժիմի ժամանակ ել ամէլի անկանելի յե դատնում: Պայքարը Փաշիզմի և նրա դործակալների դեմ մեծ-դոհեր, ուժեր, արիւթիւն և պողպատյա տեկունութիւն ե պահանջում կազմակերպութիւն յուրաքանչյուր անդամից:

Գերմանիայի աշխատավոր յերիտասարդութիւնը մի անգամ չե, վոր սպացուցել ե իր սրբաբերելու կարողութիւնը: Նա այժմ ել հասակավոր բանվորների հետ ուսուսի կտա կտալիստական սխառմի ապարման և խորհրդային իշխանութիւն հաստատման համար մղվող պայքարում: Ալդ պատմաւորով կոմյերիտ

բիտմիտիթյան հիմնական խնդիրն է բանվորական յե-
բիտասարդութեան կազմակերպումն արտադրութեան
մեջ և գործարանային կոմիտեի տակաւն ընկնելի պրակ-
տիկ աշխատանքի կապակցումը քաղաքական խնդիրնե-
րի հետ :

Չափազանց կարեւոր խնդիր է յերիտասարդու-
թեան լայն մասսաների ներգրավելն անկախ դասակար-
գային պրոֆիտութուններէ մեջ և նրանցում յերիտ-
ակցիաներ կազմակերպելը : Անկախ դասակարգային
պրոֆիտութուններէ ստեղծումը կարեւոր լծակ է համ-
դիսանում դասակարգային պայքարի կազմակերպման
և դեկաւարման գործում : Կոմիտեի տնօրէնը՝ պայ-
քարի այս ֆրոնտում ևս վճռական հաջողութուններէ
հասնելու համար, իր աշխատանքը պետք է կենտրո-
նացնէ արտադրութեան մեջ, պետք է ընդարձակի և
զարգացնէ իր կազմակերպութիւնները ֆարքիներում
և գործարաններում :

Ճամբարային աշխատանքային ծառայութեան դեմ
մղվող պայքարը պետք է վերածվի ֆաշիզացիայի և
միլիտարիզացիայի տմրոյժ սիստեմի դեմ ուղղված
պայքարի : Այդ ճամբարներում ընկնելի կազմակերպե-
լը և նրանց հետ կապ հաստատելը կոմիտեի տնօրէնի
կարեւորագոյն խնդիրներէ մեկն է հանդիսանում :

Կոմիտեի տնօրէնը միաժամանակ սոցիալական
ներքին առաջ պետք է սնդադար մերկացնի նրանց առաջ
նորոշելի դաւաճանութիւնը : Գերմանիայի կոմիտե-
ի տնօրէնի տակաւն աշխատանքով անպայման կը
հաջողվի նմանել հաղարամիոր յերիտասարդ բանվոր-
ներ, վորոնք դեռ գտնվում են ֆաշիստական ադդեկու-
թեան տակ բուրժուական մասսայական կազմակերպու-
թիւններում :

Կադրերի ուժեղացրած քաղաքական դաստիարա-
կութիւնը, նրանց պաշտպանելը ձերբակալութիւննե-
րից և պրոֆուկացիաներից՝ ընթացիկ մոմենտի հիմնա-
կան խնդիրն է հանդիսանում :

Համառ, հաստատուն պայքարը Կոմիտեներնի և
ԿԻՄ-ի գծի համար՝ հնարավորութիւն կտա նմանել

և կոմիտեի տնօրէնի շուրջը համախմբելու աշխատա-
վոր յերիտասարդութեան լայն մասսաներին, հնարա-
վորութիւն կոմիտեի տնօրէնը կուսակցութեան լա-
վագոյն ոգնականը դարձնելու խորհրդային Գերմանի-
այի համար մղած նրա պայքարում :

Թող ֆաշիստները խարուկների վրա աչքեն Մարք-
սի և Լենինի դրքերը, թող նրանք նախատինքի աչդ
կրակի շուրջը վայրի պարեր կազմակերպեն, Գերմա-
նիայի կոմիտեի տնօրէնը աշխատավոր յերիտասար-
դութեան մեջ ևլ ամէլի համար կերպով աշխատանք կը
սանի, դրանով նախադրյալներ ստեղծելով Մարքսի-
Լենինի գործի հաղթանակի համար :

(«Մոլոդոյ բոլշևիկ» ամսագրից,

№ 15, 1934 թ., եջ 32)

ԶԻՆԱՍՏԱՆԻ ԿՈՄՅԵՐԻՏՄԻՈՒԹՅՈՒՆԸ ԽՈՐՀՈՒՐԴՆԵՐԻ ՀԱՄԱՐ ՄՂՎՈՂ ՊԱՅԲԱՐՈՒՄ

Զինատանի խորհրդային շրջանների աշխատավոր յերիտասարդութունն անձնագոհորեն պայքարում է կարմիր բանակի շարքերում, պարտիզանների և յերի տասարդ զաւարդիայի ջոկատներում, կրծքով պաշտպանելով յուրաքանչյուր թիզ հողը, վոր խլված է ծախված Գոմիեղանի արյունալի ճանկերից:

Չան կայ-չի բանակի հրոսակների վեց արշավանքները հետ են մղված և յոթերորդ արշավանքի ստաջին հետապը հանդիպել է Զինատանի հերոսական կարմիր բանակի կործանիչ հակահարվածին: Տեսնել կախան և քանակական տեսակետից անհավասար ուժի դեմ մղած մարտերում խորհուրդներին հաջողվել է վոչ ճիշդն ամբողջել իր տեղիտորիան, այլև ընդարձակել այն: Գրավվող նոր շրջաններում աղգարնակչութունը խանդավառութամբ և զիմալորում կարմիր բանակին — աշխատավորներին արյունալի Գոմիեղանի ճնշումից աղատագրողին:

Ահա թե ինչպես է նկարագրում կարմիր բանակա յինը նրանց զիմալորումը:

Շէկըր մենք հասանք այդ շրջանը, ամբողջ առողջ և առույգ յերիտասարդութունը, առողջ, ուրախ յերիտաները, կանայք և տղամարդիկ շրջապատեցին մեզ և խառնափնթոր կերպով խոսակցության մեջ մը տան՝ մոմանք ընկերներ անվանելով մեզ, վոմանք

յեղբայրներ—կարմիր բանակա յիններ և այլն: Մի խոսքով, հանդիպումն անցավ մեծ խանդավառութամբ: Մենք աղգարնակչության հետ մերձեցման յերեկո կազմակերպեցինք, վորին յեկավ առանձնապես շատ յերի տասարդություն: Այդ յերեկոյին մենք խոսեցինք հողի արգարացի բաշխման ստուգման, խորհուրդների ընտրությունների անցկացման, հակահեղափոխության դեմ պայքարելու և կարմիր բանակին ողջելու ծախին: Տեղական յերիտասարդության վոզմից մեզ համար հատուկ հյուրասիրություն եր պատրաստվել:

Մի ուրիշ կարմիր բանակային պատմում է.

«Աշխատավոր աղգարնակչությունը բազմություն ներով և զիմալորում մեզ ճանապարհին կոչելով՝ «կորջեն իմպերիալիստներն ու Գոմիեղանը», «կեցցե կարմիր բանակի հաղթանակը»: Նրանք մեզ նախորդ են գանաղան նախերն, բարձրաձայն հեղափոխական յերգեր են յերգում՝ նրա համար, վորպեսզի ել ավի- չի առույգացնեն կարմիր մարտիկներին արյունալի պատերազմում ընդդեմ դասակարգային թշնամիներին»:

Յեւ այսպես ամեն տեղ ընդունում են կարմիր բանակին—Զինատանի աշխատավորության զաւար- կին:

Խորհրդային շրջանների կոմյերիտիությունը կու սակցությանը խոշոր աջակցություն և ցույց տալիս բանակի ամբարայնման դործում: Գոմիեղանական հրո սակների դեմ մղվող լարված պայքարի իրադրության մեջ՝ կոմյերիտիությունը ԿԻՄ-ի անվան յերիտասարդական դիվիզիա տեղդելու գաղափարն և առաջադը բել: Կոմյերիտիության բջիջներ՝ իրենց յետեից զրաւելով մեծ թվով անկուսակցական յերիտասարդություն, սկսել են կարմիր բանակի մեջ մտնել: Յղյան սի դաւառի Չանդան շրջանում յուրաքանչյուր հաբ- յուր յերիտասարդից, յերկու սեռից, 80 հոգի Գրոնա են գնացել վորպես կարմիր բանակայիններ, իսկ Ֆու- ջղյանի դաւառի Յայսի շրջանում՝ 88 հոգի: Տյանտո

ուէջի շրջանում յերիտասարդության բաժնի վարելը պրոֆիտության կից կադմակերպել է 40 հոգուց ամէլի բանավարական յերիտասարդություն, վորոնց հետ միասին զինվորայի մեջ են մտել Չունտի շրջանի 50 հոգուց ամէլի բարտաւարական յերիտասարդությունը: Բանակ են յեկել 20-30 հոգուց բաղկացած խմբերով, մեկական հոգով, և աղգախում կոմսերիտովորւած է կիՄ-ի անվան զինվորական:

Չինական կարմիր բանակի հրամանատարությունը՝ վորջունելով կոմսերիտության նախաձեռնությունը կիՄ-ի անվան յերիտասարդական զինվորայի ստեղծման գործում հայտարարել է. «Այդ զինվորան, ինչպես և մյուս նոր զորամասերը, պետք է ապառազինվեն ի հաշիվ թշնամուն»: ԿիՄ-ի անվան զինվորան առաջին իսկ մարտերում արիւթյան և հերոսության փայլուն որինակներ է ցույց տվել, նա կարողացել է սպառազինել իրեն, կոսիւն մարտերում և դատնալ չինական կարմիր բանակի լավագույն զորամասերից մեկը՝ իր մարտական պատրաստականությամբ և տեխնիկական հարգարկածությամբ:

ԿիՄ-ի անվան զինվորայի ստեղծման հետ միասեղ, կոմսերիտությունն որեցոր հաջաքաղում է յերիտասարդությանը կարմիր բանակի մեջ: Յունին շրջանի կոմսերիտության բջիջի կողմից 5 որվա ընթացքում հաջաքաղւած են 30 նոր կարմիր բանակայիններ: Վոժեն շրջանում, Գումանկան գյուղում, բջիջի կողմից կարմիր բանակի մեջ հաջաքաղւած է 4 հոգի, նրանց որինակին հետեւել են ելի 58 հոգի... Նինխուա քաղաքի հարավային շրջանի կոմսերիտության բջիջն առաջին անգամ տվել է 28 նոր մարտիկներ, յերկրորդ անգամ՝ 19: Այսպիսի որինակները շատ շատ են:

Կարմիր բանակի համար բացի կամավորներ հաժաքողակուց, կոմսերիտությունն անց է կացնում իր անդամների մորելիցայիս՝ բանակում հրամ-քաղաքական աշխատանք տանելու համար: Այժմ Չինաստանի ԲԳ-ի բանակի հրամանատարական-քաղաքական կազմի զգալի տոկոսը կոմսերիտական են: Կոմսերիտական են ուղարկված նաև ԲԳ-ի բանակի ուժանակները: Շրջաններից մեկում կարմիր բանակային ղեկաւոր 8 որվա ընթացքում աճել է 561 հոգի յերիտասարդներով, յերիտասարդ զվարդիայի մյուս ղեկաւոր իր թիւին ավելացրել է 2-050 հոգով:

Մերձֆրոնտային գոտում ամբողջովն են յերիտասարդ զվարդիայի ղեկաւորներ, ընդլայնվում է պարտիզանական շարժումը: Շրջաններից մեկում կարմիր բանակային ղեկաւոր 8 որվա ընթացքում աճել է 561 հոգի յերիտասարդներով, յերիտասարդ զվարդիայի մյուս ղեկաւոր իր թիւին ավելացրել է 2-050 հոգով:

Շերիտասարդության բարձր ակտիվության բոլոր այս փաստերը խոսում են նրա համոզւածության մասին այն բանում, վոր միայն խորհուրդները կապահովեն նրանց բախտավոր կյանք:

Կարմիր բանակի ներսում կոմսերիտությունը խոշոր աշխատանք է տանում՝ որինակ հանդիպանալով ամբողջ կարմիր բանակային յերիտասարդության համար: Չինաստանի կոմսերիտության կենտկոմը բողոք է թողել՝ «Յերիտասարդ մարտիկներին վոյ պազան քան կեալ պետք է կոմսերիտականներ լինեն»: Այս լողունգի շուրջը ծավալվել է մեծ քաղաքական աշխատանք. զորամասերը մրցակցում են իրար միջև յերիտասարդության մեջ լավագույն աշխատանքը տանելու համար: Կարմիր բանակի շարքերը նոր մտնողներին համար ստեղծվել են դասընթացներ, խմբակներ, կադմակերպվում են յերեկոներ, խորհրդակցություններ են հրաւիրվում կոմսերիտական աշխատանքի հարցերի վերաբերյալ և այլն: Այժմ քիչ չեն այնպիսի զորամասեր վորտեղ մարտիկներին կեսից ամէլին կոմսերիտականներ են: Հանգստի ժամանակը կոմսերիտականներն ու յերիտասարդությունն ոգտագործում են ինտենսիվ տրենիրովկայի համար՝ նաեւ նետեւում,

ըստ բարձրութեան և յերկարութեան թռչելում, արդեքներով թռիչքներում, դանադան սպորտով խաղերում և սվինամարտում:

Նվազ յեռանդով չեն աշխատում նաև թիկունքում մնացած կոմյերխտականները: Աղջիկներն ու յերեխաները բռնձի ծղուտներից կռչիկներ են պատրաստում, դուշպաներ, սպիտակեղեն և գլխարկներ են կարում, ուղարկելով այդ բոլորը ճակատ: Մի չըջանում յուրաքանչյուր կոմյերխտական խնայել և մեկ սին (մոտ մեկ և կես կիլոգրամ) բրինձ, վորպեսպի ուղարկի այն Փրոնա. մի ուրիշ չըջանում կոմյերխտականներն ու սիոներներն իրենց վրա պարտականութուն են վերցրել աճեցնել Յական գրումային բույսեր հողում կարմիր բանակի: Ամենուրեք կոմյերխտականներն իրենց վրա յեն վերցնում կարմիր բանակայինների ընտանիքներին խնամք տանելու հոգսը՝ դաշտերը սեղմանելու և բերքը հավաքելու ուղղութեամբ շարաթոր յակներ կազմակերպելով, ոգնութուն ցույց տալով կարմիր բանակայինների ընտանիքների տնտեսութուններին:

Թե ինչպես է դրում կարմիր բանակն այդ հողա տարութունն ու ոգնութունը՝ ամենից լավ խոսում է կարմիր բանակային Վանու Տինի նամակը:

Ջնոյնիակ հարադատները, յեղբայրներն ու բույրերը, — դրում է նա, — չեն հողում իրար մասին այնպես, ինչպես հողում է կարմիր բանակայինների մասին տեղական աղաքնակչութունը: Այդպիսով յեկարող եմ համոզուտ կերպով կուել Փրոնտում, բոլորովին ջանհանգստանալով իմ ծեր ծնողների մասին»:

Յեմ սույս նա գրում է. «Յես հասկացել եմ, վոր խորհրդային իշխանութունը՝ իմ սեփական իշխանութունն է, յես ըմբռնել եմ, վոր միայն բուրժուական արյամատիրական Գոմիեղանի իշխանութեան տաղալումը կապահովի խորհուրդների հաղթանակը Չինաստանում և վոր միայն խորհուրդների համար մղվող պայքարում յես կարող եմ հասնել սեփական ազատագրման»:

Այդ արդեն հասկանում են Չինաստանի միլիոնավոր աշխատավորները, վորոնք ղեկավարվում են դա սակարգային մարտերում կոմիսար չինական կոմունիստական կուսակցության կողմից, վորը տանում է ղեպի խորհուրդների գալիք հաղթանակն ամբողջ Չինաստանում: Գալիք մարտերում չինական կոմյերխտիստները ղեկ շատ փառավոր եղեր կգրի խորհուրդների համար մղվող պայքարի հերոսական գրքում:

(«Մոլոդոյ բուլեիկ» ամսագրից,
№ 17-18, 1934 թ.):

**ԿԻՄ-Ի 15-ԱՄՅԱԿԻ ՀԱՄԱՐ ԱՌԱՋԱՐԳԱՆԳ
ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՑՈՒՑԱԿ:**

1. Լեմիճն ու յերիտասարդությունը — *Հեղուկութունների ժողովածու—Կուսակցություն — 1934 թ.*
2. Ստալինը կոմյունիստիության մասին — *Հրատ. «Մոլոդայա գվարդիա» — 1933 թ.*
3. Կոսարև — զեկուցում 20-րդ ՄՅՈՒԴ-ի մասին Մոսկվայի համաքաղաքային կուսակցիկում — *«Բալ. Բարոչի», սեպտ. 2, 1934 թ.*
4. ԿԻՄ-ի Գործկոմի քարտուղար ընկ. Վ. Չեմո-զանովի զեկուցումը կոմյունիստական-ազգիտա-սորների Մոսկվայի ժողովում — *Ժողովածու 20-րդ ՄՅՈՒԴ-ին — Աղբյուրահրատ—1934 թ.:*
5. Գրոսս — Գերմանական կոմյունիստիությունը — *Հրատ. «Մոլոդայա գվարդիա» — 1934 թ.*
6. Սեկերսկի — Լեհաստանի կոմյունիստիությունը — *Հրատ. «Մոլոդայա գվարդիա» — 1934 թ.*
7. Ռադուլե Մ. և Ստեփանսկի — Չեխ մոռանա — *Հրատ. «Մոլոդայա գվարդիա» — 1934 թ.*
8. Մ. Բոյլի — Միասնական փրոմտով — *Հրատ. «Մոլոդայա գվարդիա» — 1934 թ.*
9. Վ. Չեմոդանով — Կեդիքի դեմ — *«Կոմսոմոլսկ սկայա պրավդա», 1934 թ. Խոյեմբ. 19.*
10. *«Ժնտերնացիոնալ ժոլոգեթի» № 9.*
11. *«Մոլոդոյ բուչիկ» № 15, 17, 18.*
12. Դ. Մ. Լեբեդով — Շտուպաբարոյի Ժառանգա-թյունը — *«Կոմսոմոլսկայա պրավդա» — Խոյեմբ. 15, 1934 թ.*

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

62

1. Բնաբերական լիզմը — մեր զրոյն և 5
2. Վ. Չեմազանով — Տասն և հինգ տարի 11
3. Վ. Չեմազանով — Կեղծելու դեմ 21
4. Գերմանիայի կոմյունիստական մարտական դիրքերում . . . 30
5. Ս. Սլեքանյեվ-Չեխոմանովի կոմյունիստական խորհուրդների համար ժողովոյ պայքարում 38
6. Գրականության ցուցակ —

Հայերենը խմբագրեց Հ. ՍԱՐԳՍՅԱՆ
 Քարգ. Ս ԱՃՆ / ՅԱՆ
 Տեխ խմբագիր — Կ. ԹԱՌԼՍԵԱՆ
 Հանձնված և արտադրության — 18/XII
 Մտորագրված և տպագրելու — 13/1
 Տպագրական թերթերի թիվը — 21/2
 Տպագրական նշանների թիվը 98 000

Главлит 10170
 Заяв № 5429.
 Тираж - 2.00 .
 Партиздат № 516.
 Ф 62-94 р.
 Тип. „3-и Интернационал“.

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0188057

58

15 лет коммунистического интернационала молодежи

Партиздат Баку 1935